

**Хірургія: підручник для  
студентів стомат.  
факультетів**

## Про книгу

Підручник підготовлений колективом авторів для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” та “магістр” кваліфікації “Лікар-стоматолог” у вищих медичних навчальних закладах IV рівня акредитації (наказ МОЗ України від 08. .2010 р. № 541, від 09.11.2015 р. № 733).

# ХІРУРГІЯ

За загальною редакцією  
професора С. В. Малика

*Підручник  
для студентів стоматологічних факультетів  
закладів вищої медичної освіти*

Вінниця  
Нова Книга  
2020

УДК 616.8-009.7-085.8

X50

*Рекомендовано вченою радою Української медичної стоматологічної академії  
як підручник для студентів стоматологічних факультетів закладів вищої освіти  
МОЗ України (протокол засідання вченої ради від 20.12.2017 № 4)*

#### **Автори:**

Д. М. Афонін, С. І. Баранник, Б. В. Гузенко, В. В. Задорожний, І. І. Зельоний, О. Є. Каніковський, Д. В. Капустянський, В. П. Кришень, А. Я. Кузнєцов, Д. О. Лавренко, Б. П. Лисенко, Р. Б. Лисенко, П. В. Лященко, С. В. Малик, А. В. Мелешенко, С. О. Мунтян, С. І. Панасенко, Л. Д. Петрушова, В. П. Польовий, М. В. Трофімов, О. А. Тютюнник, А. Л. Челішвілі, В. Д. Шейко, П. Ф. Шеремет, Д. К. Шубладзе.

#### **Рецензенти:**

**І. М. Шевчук** – д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри хірургії №2 та кардіохірургії ДВНЗ “Івано-Франківський національний медичний університет” МОЗ України.

**І. К. Венгер** – д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри загальної та малоінвазивної хірургії ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського” МОЗ України.

**О. В. Лігоненко** – д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри загальної хірургії Української медичної стоматологічної академії (м. Полтава) МОЗ України.

X50 **Хірургія** : підручник для студ. стомат. факультету / [С. В. Малик, В. П. Польовий, М. В. Трофімов, В. Д. Шейко та ін.] ; за заг. ред. С. В. Малика. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 440 с.  
ISBN 978-966-382-813-8

Підручник підготовлений колективом авторів для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” та “магістр” кваліфікації “Лікар-стоматолог” у вищих медичних навчальних закладах IV рівня акредитації (наказ МОЗ України від 08.07.2010 р. № 541, від 09.11.2015 р. № 733).

УДК 616.8-009.7-085.8

#### *Навчальне видання*

**Афонін** Дмитро Миколайович, **Баранник** Сергій Іванович, **Гузенко** Борис Вікторович та ін.

### **Хірургія**

Підручник

Редактор *О. В. Марчук*, Коректор *Л. Я. Шутова*. Ілюстратори: *І. І. Савчук, А. В. Ільчук*. Верстка: *О. С. Парфенюк*

Підписано до друку 01.11.19. Формат 70×100/16. Папір крейдований.

Гарнітура Segoe UI. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 35,64. № 1970.

ПП “Нова Книга”, 21029, м. Вінниця, вул. М. Васька, 20

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 2646 від 11.10.2006 р.

+38067 6562650, +38063 5270178

E-mail: info@novaknyha.com.ua

www.nk.in.ua

ISBN 978-966-382-813-8

© Автори, 2020

© Нова Книга, 2020

# Зміст

|   |     |
|---|-----|
| Передмова .....   | 5   |
| Глава 1. Шок. Терапія шоку. Д. В. Капустянський .....   | 6   |
| Глава 2. Екстремальні стани. Серцево-легенева реанімація. Д. В. Капустянський ..  | 19  |
| Глава 3. Захворювання щитоподібної залози. І. І. Зельоний, Д. М. Афонін,<br>О. А. Тютюнник, Д. К. Шубладзе .....  | 29  |
| Глава 4. Захворювання грудної залози. А. Я. Кузнєцов, С. В. Малик .....   | 39  |
| Глава 5. Гострий гнійний плеврит. Емпієма плеври. Абсцес і гангрена легень.<br>Рак легень. П. Ф. Шеремет .....  | 58  |
| Глава 6. Захворювання стравоходу. Л. Д. Петрушова, І. І. Зельоний, А. В. Мелещенко ..   | 70  |
| Глава 7. Медіастиніти. А. Л. Челішвілі, Л. Д. Петрушова .....   | 80  |
| Глава 8. Захворювання вен. А. Л. Челішвілі .....  | 87  |
| Глава 9. Захворювання артерій. А. Л. Челішвілі .....  | 102 |
| Глава 10. Загальна герніологія. Пахвинна, стегова, пупкова,<br>післяопераційна, діафрагмальна грижі. Грижі, що рідко зустрічаються.<br>Ускладнення гриж. Б. П. Лисенко, Р. Б. Лисенко ..... | 114 |
| Глава 11. Гострий апендицит. Б. П. Лисенко, Р. Б. Лисенко .....   | 160 |
| Глава 12. Жовчнокам'яна хвороба. Гострий холецистит.<br>Хронічний холецистит. П. Ф. Шеремет, С. В. Малик .....  | 184 |
| Глава 13. Гострий панкреатит. Ускладнення гострого панкреатиту.<br>Рак підшлункової залози. П. Ф. Шеремет .....   | 193 |
| Глава 14. Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки.<br>Ускладнення виразкової хвороби. Д. О. Лавренко, О. Є. Каніковський .....   | 203 |
| Глава 15. Рак шлунка. П. Ф. Шеремет .....   | 229 |
| Глава 16. Кишкова непрохідність. А. Я. Кузнєцов, С. В. Малик .....  | 238 |
| Глава 17. Перитоніти. Розповсюджені форми перитоніту. В. П. Польовий .....  | 259 |
| Глава 18. Обмежені форми перитоніту. В. П. Польовий .....   | 268 |
| Глава 19. Захворювання товстої кишки. Хвороба Крона.<br>Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Гіршпрунга. В. П. Польовий .....  | 278 |
| Глава 20. Захворювання прямої кишки. М. В. Трофімов, С. І. Баранник,<br>В. П. Кришень, С. О. Мунтян, Б. В. Гузенко, П. В. Ляценко, В. В. Задорожний .....                                   | 291 |
| Глава 21. Рак товстої кишки (колоректальний рак). М. В. Трофімов, С. І. Баранник,<br>В. П. Кришень, С. О. Мунтян, Б. В. Гузенко, П. В. Ляценко, В. В. Задорожний .....                      | 306 |

|   |     |
|---|-----|
| <b>Глава 22.</b> Сучасна хірургічна травма. Основи лікувально-евакуаційного забезпечення населення в надзвичайних ситуаціях. <i>В.Д.Шейко, С.І.Панасенко</i> . . .                | 317 |
| <b>Глава 23.</b> Бойова хірургічна травма. Краш-синдром. <i>В.Д.Шейко, С.І.Панасенко</i> . . .  | 336 |
| <b>Глава 24.</b> Травматичний шок і травматична хвороба. <i>В.Д.Шейко, С.І.Панасенко</i> . . .  | 357 |
| <b>Глава 25.</b> Пошкодження обличчя та шиї. Нейротравма. <i>В.Д.Шейко, С.І.Панасенко</i> . . .   | 372 |
| <b>Глава 26.</b> Ушкодження грудної клітки: пневмоторакс, гемоторакс, забій і тампонада серця, нестабільна грудна клітка. <i>В.Д.Шейко, С.І.Панасенко, І.І.Зельоний</i> . . . . . | 393 |
| <b>Глава 27.</b> Ушкодження живота: закрита травма, ножові та вогнепальні поранення. <i>В.Д.Шейко, С.І.Панасенко</i> . . . . .  | 410 |
| <b>Глава 28.</b> Термічні, радіаційні та хімічні ураження. Низькотемпературні ураження. Комбінована травма. <i>В.Д.Шейко, С.І.Панасенко</i> . . . . .                             | 422 |
| <b>Список літератури</b> . . . . .  | 440 |

**MEDLIT**  
медична література

**КУПИТИ**